

25.4.2018

Eduskunnan hallintovaliokunta

Asia: HE 16/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin asiantuntijalausunto Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirien kaavailemasta tiiviimmästä yhteistoiminnasta erikoissairaanhoidossa

Hallintovaliokunta on pyytänyt Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä asiantuntijalausuntoa Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirien kaavailemasta tiiviimmästä yhteistoiminnasta erikoissairaanhoidossa.

Taustaa

Maakunta- ja sote-uudistus edellyttävät terveydenhuoltosektorin tuottajilta kykyä uudistua ja tarjota asiakkaille perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon saumattomasti integroituja palveluketjuja sekä parantaa toiminnan tehokkuutta. Asiakkaiden valinnanvapauden myötä palvelujen oikea-aikainen saatavuus korostuu ja toisaalta kilpailu osaavasta henkilökunnasta lisääntyy.

Palvelujen turvaaminen ja toiminta erikoissairaanhoidon keskittämisasetuksen ja päivystysasetuksen mukaisesti edellyttää sairaanhoitopiireiltä ja maakunnilta tiiviimpää yhteistyötä. Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä on turvattu yhdessä suunnitellen alueelliset lähipalvelut ja tarkoituksenmukainen työnjako Yksi sairaala-mallilla, jossa entiset aluesairaalat (Valkeakoski ja Sastamala) sekä Tampereen kaupunginsairaala (Hatanpää) ovat liittyneet osaksi Taysia. (kuva 1, jossa mukana myös Kanta-Hämeen sairaaloiden nykyinen toiminta).

Tampereen yliopistollinen sairaala on laajan päivystyksen yksikkö. Kanta-Hämeen keskussairaalassa ja Valkeakoskella toimivat ympärivuorokautiset perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystykset. Sairanhoitopiireillä on tällä hetkellä yhteisomisteisia yhtiöitä (erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon laboratoriopalvelut tuottava Fimlab, Tays Sydänsairaala ja Tekonivelsairaala Coxa) ja yhteistyötä tehdään lain edellyttämällä tavalla kaikilla erikoisaloilla ERVA-yhteistyösopimuksen puitteissa.

Tays on ollut jo pitkään tuottavuuskehitykseltään paras yliopistosairaala ja Kanta-Hämeen keskussairaala omassa sarjassaan viime vuosien huippua.

25.4.2018

Yhteistyöselvitys

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri ovat tehneet 11/2017-3/2018 välisenä aikana selvityksen tiiviimmän yhteistyön mahdollisuuksista. Selvitystyön on toteuttanut konsulttiyhtiö Ernst & Young ja asiantuntija- ja rahoitustukena on toiminut Sitra. Työhön on osallistunut noin 150 asiantuntijaa molemmista sairaanhoitopiireistä. Projektin johto- ja seurantaryhmissä ovat olleet mukana myös sairaanhoitopiirien hallitusten puheenjohtajat, maakuntavalmistelun edustajat sekä Etelä-Pohjanmaan shp:n edustaja.

Selvitysraportti ja sen tiivistelmä löytyvät linkistä:

[https://www.tays.fi/fi-](https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Alueellinen_yhteistyö/KantaHameen_ja_Taysin_yhteistyöselvitys/Yhteistyöselvitys_8_tahden_palveleva_yli(74605))

[FI/Sairaanhoitopiiri/Alueellinen yhteistyö/KantaHameen ja Taysin yhteistyöselvitys/Yhteistyöselvitys 8 tähden palveleva yli\(74605\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Alueellinen_yhteistyö/KantaHameen_ja_Taysin_yhteistyöselvitys/Yhteistyöselvitys_8_tahden_palveleva_yli(74605))

Yhteistyöselvityksen tulokset: ”8 tähden palveleva yliopistosairaala”

Sairaanhoitopiirien yhteistyön tiivistämisen tulee ensisijaisesti tuottaa hyötyä alueiden asukkaille palvelujen saatavuuden parantumisena ja potilaille hoidon sujuvana integraationa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Osaavat ammattilaiset turvataan monipuolisten uramahdollisuuksien sekä koulutuksen ja tieteellisen tutkimuksen kehittämisen avulla. Yhteinen, kilpailukykyinen erikoissairaanhoidon palveluntuottaja tukee molempien maakuntien elinvoimaisuutta.

Yhteistyön tiivistämisen tavoitteet:

25.4.2018

8 tähden palveleva yliopistosairaala tuottaa väestön tarpeen mukaiset lähipalvelut kaikissa yksiköissään, mutta mahdollistaa sairaaloiden profiloitumisen erityispalveluissa. Laajenevassa yhteistyössä on mahdollisuus käyttää yhteisiä henkilöstö- ja laiteresursseja myös esimerkiksi kuvantamisessa ja tukipalveluissa sekä keskittää hankintoja. Digitaalisten palvelujen ja teknologian avulla hoito ja kuntoutus voi lisääntyvästi siirtyä potilaan kotiin.

Selvitysraportissa arvioidaan, että hoitoketjujen ja –prosessien yhdenmukaistamisella ja tehostamisella, tukipalvelujen skaalahyödyillä, kriittisten osaamisresurssien yhteisellä käytöllä ja hallinnon rakenteiden keventämisellä saavutetaan vuoteen 2029 mennessä molemmissa maakunnissa erikoissairaanhoidon palvelutarpeen kasvun taittuminen ja merkittävä kustannusten kasvun hillitseminen (kuva 2.).

Toteutusmallit

Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen yhteistyön tiivistämisen organisatoriset toteutusmahdollisuudet ovat selvityksen perusteella sopimusyhteistyö, maakuntien yhteinen liikelaitos tai yhtiömalli (osakeyhtiö tai osuuskunta). Näiden vaihtoehtojen hyötyjä ja riskejä on käsitelty laajasti selvitysraportissa (linkki edellä).

Tämänhetkinen lainsäädäntö ei mahdollista maakuntien yhteistä liikelaitosta. Tästä syystä raportissa ehdotetaan, että yhteistyön tiivistäminen toteutetaan vaiheittain ns. alustayhtiön avulla. Yhteinen yhtiö toimii alkuvaiheessa kehittämyhtiönä, joka suunnittelee ja koordinoi yhdistymisen toimeenpanon ja myöhemmin alustana, johon toimintoja yhdistetään.

Yhteistyöselvityksen tiivistelmä ja jatkotoimenpiteet:

1. Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirien tekemä selvitys yhteistyön tiivistämisestä on toteutettu yhteistyössä maakuntavalmistelun kanssa ja sen lähtökohta on ollut asiakas- ja potilaslähtöisen toimintamallin luominen.
2. Tehokas ja laaja-alainen erikoissairaanhoidon tuottaja mahdollistaa integraation ja kattavat palvelukokonaisuudet perusterveydenhuollon kanssa.
3. Väestön lähipalvelut voidaan turvata laajan sairaalaverkon avulla ja kehittää samalla henkilöstön osaamista erityispalveluihin profiloitumalla.
4. Vahvistamalla erikoislääkäri- ja muun ammattihenkilöstön koulutusta ja tieteellistä tutkimusta turvataan osaavat ja kehitysmuuntoiset työntekijät.
5. Projektin johtoryhmän yksimielinen esitys on, että yhteistyön tiivistämisen jatkovalmistelua varten perustetaan yhteisomisteinen yhtiö, joka toimii alustana yhteistyön jatkovalmistelulle.
6. Erikoissairaanhoidon alustayhtiö voidaan sisällyttää maakuntien sote-liikelaitoksen toimintamalliin tukemaan erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden toiminnallista integraatiota.
7. Palvelujen järjestämisvastuu ja omistajaohjaus säilyy maakunnilla koskien myös alustayhtiön mukaista toimintaa
8. Päätökset hankkeen jatkovalmistelusta tehdään sairaanhoitopiireissä sekä Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen sote- ja maakuntavalmisteluissa touko-kesäkuun 2018 aikana.
9. Ennen päätöksentekoa käydään eri sidosryhmien kanssa laaja keskustelu yhteistyön tavoitteista ja ehdotetun mallin toimivuudesta.

25.4.2018

8 tähden yliopistosairaalan selvitystyössä on pidetty tärkeänä, että myös Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi osallistua 8 tähden sairaala-hankkeen jatkovalmisteluun. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 23.4.2018 ja ilmoittanut, että se on halukas käymään neuvottelut osallistumisesta hankkeen jatkovalmisteluun.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri pitää tärkeänä, että käsittelyssä oleva sote- ja maakuntalainsäädäntö mahdollistaisi tulevien yhteistyöalueiden maakuntien yhteisen liikelaitoksen toiminnallisena ja hallinnollisena yhteistyömuotona.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Rauno Ihalainen
sairaanhoitopiirin johtaja

25.4.2018

Kuva 1.

Alueen sairaaloiden nykyiset profiilit

1. Tays Keskussairaala

- laaja yliopistosairaalan päivystys
- laboratorio ja kuvantaminen
- laaja elektiivinen poliklinikkatoiminta ja [esh](#) avopalvelut
- laaja vuodeosastohoito ja tehohoito

2. Tays Hatanpää

- kiireetön erikoissairaanhoito; poliklinikkapalvelut ja vuodeosastot
- vuodeosastohoitoa vaativa kirurgia ja päiväkirurgia
- kotisairaalahoito

3. Tays Pitkänieniemi

- psykiatrian ja kehitysvammahuollon poliklinikka- ja vuodeosastopalvelut

4. Tays Sastamala

- poliklinikkatoiminta
- paikallispuudutuksessa tehtävät toimenpiteet
- vuodeosastohoito ja kuntoutus

5. Tays Valkeakoski

- poliklinikkatoiminta ja päiväkirurgia
- ESH/PTH yhteispäivystys
- kuntoutusosasto ja vuodeosastot
- laboratorio ja kuvantaminen

6. Hämeenlinna

- ESH/PTH yhteispäivystys
- laaja-alainen leikkaustoiminta – päivystys ja elektiivinen
- erikoissairaanhoidon avopalvelut
- päiväsairaala
- kuvantaminen
- Fimlab, Sydänsairaala

7. Forssa

- polikliininen kirurgia
- erikoissairaanhoidon avopalvelut
- päiväsairaala
- kuvantaminen
- PTH Päivystys 24/7
- Sydänsairaala

8. Riihimäki

- polikliininen kirurgia
- erikoissairaanhoidon avopalvelut
- päiväsairaala
- vuodeosasto ja AVH-intensiivikuntoutus
- kuvantaminen, Fimlab
- PTH Päivystys
- Sydänsairaala

Kuva 2.

Yhteistyön tavoitellut taloudelliset hyödyt

Yhteistyön tiivistämisellä pyritään vastaamaan maakunta- ja soteuudistuksen tavoitteisiin

